

**Programa școlară
pentru**

MUZICĂ ȘI MIȘCARE

Clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a

***pentru școlile și secțiile cu predare în limba
romani***

Aprobată prin ordin al ministrului
Nr. 3418/19.03.2013

București, 2013

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Muzică și mișcare* este elaborată potrivit unui nou **model de proiectare curriculară, centrat pe competențe**. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Disciplina *Muzică și mișcare* reprezintă o ofertă curriculară pentru învățământul primar, înscriindu-se în categoria disciplinelor abordate integrat. Situată la intersecția ariilor curriculare **Arte și Educație fizică, sport și sănătate**, această disciplină este prevăzută în planul-cadru de învățământ cu un buget de timp de 2 ore /săptămână, la clasele pregătitoare, I, a II-a și 1 oră /săptămână la clasele III-IV.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Muzică și mișcare* jalonează achizițiile de cunoaștere ale elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru familiarizarea cu elemente de bază ale muzicii și mișcării. Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Cântare vocală
- Cântare instrumentală
- Elemente de limbaj muzical
- Mișcare pe muzică.

Sugestiile metodologice includ recomandări de strategii didactice și elemente de evaluare continuă. Pornind de la competențele generale, sunt analizate strategiile de formare care contribuie predominant la realizarea acestora.

Prezentă programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Includerea clasei pregătitoare în învățământul general și obligatoriu implică o perspectivă nuanțată a curriculumului la acest nivel de vârstă. Este necesară o abordare specifică educației timpurii, bazată în esență pe stimularea învățării prin joc, care să ofere în același timp o plajă largă de diferențiere a demersului didactic, în funcție de nivelul de achiziții variate ale elevilor.

Disciplina *Muzică și mișcare* are un caracter de noutate în raport cu disciplinele studiate până în prezent în învățământul primar, prin caracterul său integrat. Principalele motive care au determinat abordarea integrată a acestei discipline sunt următoarele:

- învățarea holistică la această vârstă are mai multe șanse să fie interesantă pentru elevi, fiind mai apropiată de universul lor de cunoaștere;
- contextualizarea învățării prin referirea la realitatea înconjurătoare sporește profunzimea înțelegerii conceptelor și a procedurilor utilizate;
- abordarea integrată permite folosirea mai eficientă a timpului didactic și mărește flexibilitatea interacțiunilor;

- asocierea muzicii cu mișcarea este, pe de o parte, adecvată particularităților de vârstă ale copiilor, iar pe de altă parte are valențe pedagogice în sfera sprijinirii dezvoltării fizice armonioase, a coordonării motrice, a dezvoltării simțului estetic, a dezvoltării afective și dezvoltării intelectuale.

În clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a, disciplina *Muzică și mișcare* vizează un parcurs educativ specific etapei intuitive, ca primă etapă în realizarea educației muzicale. Asocierea muzicii și a mișcării la nivelul curriculumului oficial prezintă câteva avantaje, prezentate mai jos.

- *Stimulează manifestarea expresivă a elevului.* De la cea mai fragedă vârstă, reacția spontană și naturală a copilului este mișcarea. Respectând acest specific, combinarea audiției și a cântecului cu mișcarea este pe deplin motivată, asigurându-se prin aceasta o practică muzicală tip joc, consonantă cu caracterul sincretic al activității școlarului mic.
- *Reduce diferența contraproductivă între școală și viață.* Elevul este motivat în spațiul școlar să învețe prin contactul cu un mediu prietenos, care îi valorifică exprimarea personală și creativă.
- *Pune bazele învățării conceptelor muzicale* la nivel elementar într-o manieră intuitivă, accesibilă.

Studiul disciplinei *Muzică și mișcare*, început în clasa pregătitoare, se continuă până în clasa a IV-a, urmărind o dezvoltare progresivă a competențelor, prin valorificarea experienței specifice vârstei elevilor și prin accentuarea dimensiunilor afectiv-atitudinale și acționale ale formării personalității elevilor.

Competențe generale

- 1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical**
- 2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei**
- 3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea unor cântece pentru copii și a unor elemente simple de limbaj muzical

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător, cu durate și intensități contrastante - jocuri de ascultare și comparare intuitivă a unor sunete emise de obiecte cunoscute, cu sonorități distincte - jocuri de ascultare a unor sunete lungi sau scurte, emise tare sau încet de obiecte cunoscute 1.2. Diferențierea sunetelor vorbite sau cântate - jocuri de audiere alternativă și comparată a sunetelor vorbite și cântate – Exemplu: ascultarea unei poezii, în comparație cu audierea unui cântec - exerciții alternative în colectiv – Exemplu: o parte din copii prezintă poezia sau cântecul, iar ceilalți recunosc auditiv 1.3. Receptarea sunetelor emise de jucăriile muzicale și percuția corporală - observarea/familiarizarea cu aspectul jucăriilor muzicale - mânuirea liberă a jucăriilor muzicale, respectiv executarea percuției corporale, detașat de cântec, în colectiv și individual - audiție: Leopold Mozart – „Simfonia Jucăriilor”	1.1. Receptarea unor sunete din mediul înconjurător și din natură, cu durate, intensități și viteză de succesiune contrastante - joc de recunoaștere a sunetelor străzii și ale clasei, a sunetelor din natură (ciripitul păsărelelor, lătratul câinelui etc.) 1.2. Diferențierea sunetelor cântate vocal sau instrumental - jocul „Recunoaște interpretul!” (bărbat, femeie, copil sau un instrument) 1.3. Recunoașterea sunetelor emise de jucăriile muzicale și percuția corporală - jocul: „Perechile jucăriilor” - recunoașterea auditivă a jucăriilor muzicale și asocierea lor în perechi - jocul „Ploaia și vântul”: alegerea și mânuirea jucăriilor potrivite (sau a percuției corporale) pentru imitarea diferitelor sonorități din natură	1.1. Receptarea unor sunete emise de surse diferite, cu durate, intensități, înălțimi și viteză de succesiune contrastante - audiția – joc pentru diferențierea intuitivă a duratelor, a intensităților, a înălțimii și a tempoului; asocierea acestora cu mișcări sugestive ale brațelor - jocul „Mergi cum se cântă!” - jocul „Ghici de unde se aude sunetul?” - mișcarea brațelor sus-jos la sunetele de înălțimi diferite (exemplu - cântecul „Coroana” de Gr. Teodosiu) 1.2. Receptarea sunetelor emise de anumite instrumente muzicale și identificarea direcției de propagare a sunetului - jocul „Ghicește instrumentul!” (percuție, pian, vioară) - exersarea acuității auditive de diferențiere spațială a sunetelor (exemplu - jocul „De unde se aude?”) 1.3. Recunoașterea sunetelor emise de jucăriile muzicale, în corelarea lor auditivă cu anumite calități ale sunetelor muzicale - marcarea intuitivă a unor elemente de limbaj muzical din cântece, cu ajutorul anumitor jucării muzicale cu sonorități potrivite sau folosind percuția corporală - sunete egale, pauza de pătrime, intensități diferite

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
1.4. Receptarea cântecelor cu un ambitus cuprins între DO₁-La, cu o structură ritmico-melodică asemănătoare cântecelor din folclorul copiilor - audierea cântecului demonstrat de propunător sau redat cu ajutorul mijloacelor tehnice - observarea unor ilustrații pe textul cântecului care ușurează receptarea - implicarea activă și dirijată în receptarea cântecelor	1.4. Receptarea cântecelor cu un ambitus cuprins între DO₁-DO₂, alcătuite din formule ritmico-melodice simple și repetate - însușirea după auz a cântecelor, prin demonstrarea lor de către cadrul didactic sau cu ajutorul mijloacelor tehnice, urmată de preluarea intuitivă / receptarea lor de către copii - crearea unei atmosfere propice însușirii cântecului, prin prezentarea unor materiale muzicale sau ilustrative potrivite - însușirea cântecelor pe traseul: colectiv – grupuri mici - colectiv	1.4. Receptarea cântecelor cu un ambitus cuprins între DO₁-DO₂, alcătuite din formule ritmico-melodice simple și repetate - însușirea după auz a cântecelor, prin demonstrarea lor de către cadrul didactic sau cu ajutorul mijloacelor tehnice, urmată de preluarea intuitivă / receptarea lor de către copii - crearea unei atmosfere propice însușirii cântecului, prin prezentarea unor materiale muzicale sau ilustrative potrivite - însușirea cântecelor pe traseul: colectiv – grupuri mici - colectiv

2. Interpretarea de cântece pentru copii, cu mijloace specifice vârstei

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.1. Cântarea în colectiv, asociind mișcarea sugerată de text - exersarea asimilării integrale a cântecului – Exemplu: „Căldărușă plină” (din folclorul copiilor), „Huța, huța” (din folclorul copiilor), sau pe strofe; indiferent de procedeul abordat, cântecul se însușește ca un tot unitar - text și melodie, care nu se despart - reproducerea în colectiv a cântecelor însușite intuitiv, pronunțând corect cuvintele - jocuri pe cântec cu executarea unor mișcări potrivite conținutului de idei al textului (acțiuni, personaje) – Exemplu: „La moară” (din folclorul copiilor), „Moș Cioc-Boc” de L. Comes etc.	2.1. Cântarea individuală sau în grup, asociind mișcarea sugerată de text și de ritm - reproducerea în grup a cântecelor însușite intuitiv, respectând sincronizarea - dialog între grupe, sugerat de textul cântecului - executarea unor mișcări sugerate de text (de exemplu, deplasarea pe cântecele „Codobelcul” de L. Comes, „Voiniceii” de A. Ivășcanu	2.1. Cântarea în colectiv, în grupuri mici și individual, asociind dirijatul intuitiv - interpretarea cântecelor însoțită de dirijarea cu ambele brațe, urmând o mișcare egală jos-sus; - interpretarea cu solist și cor a cântecelor cu refren (exemplu: În poiană***, Floarea mea***) - audiție interioară (un vers cântat cu vocea, un vers – în gând) însoțite de dirijat intuitiv sau cu acompaniamentul jucăriilor muzicale - reproducerea unor structuri ritmice din cântece, însoțite de dirijat intuitiv

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
2.2. Cântarea în colectiv, asociind acompaniamentul liber - <i>acompanierea cântecelor cu jucării muzicale (tobe, lemne etc.)</i> - <i>acompanierea cântecelor cu percuție corporală (bătăi din palme, bătăi cu degetul în bancă etc.)</i>	2.2. Cântarea, individual sau în grup, asociind acompaniamentul sugerat de ritm - <i>marcarea structurii ritmice a cântecului, prin acompaniamentul cu jucării muzicale (tobițe, triangu, maracas, clopoțel, tamburină, lemne) sau a percuției corporale (bătăi din palme, bătăi ale degetului în bancă, cu bătăi pe genunchi)</i> - <i>alegerea instrumentului potrivit sau a percuției corporale pentru fiecare cântec</i>	2.2. Cântarea în colectiv, asociind acompaniamentul sugerat de ritm și de măsură - <i>acompanierea cântecelor cu orchestra de jucării muzicale sau cu percuție corporală diversă, care să marcheze fie ritmul, fie timpii egali</i> - <i>acompanierea melodiilor populare audiate</i>
2.3. Emiterea unor onomatopee asemănătoare cu sunetele din mediul înconjurător, cu durate și intensități diferite - <i>jocuri de recunoaștere auditivă a unor sonorități din mediul înconjurător și imitarea lor folosind onomatopee</i>	2.3. Emiterea unor onomatopee asemănătoare cu sunetele din mediul înconjurător, cu durate, intensități și viteză de succesiune diferite - <i>imitarea unor animale sau a unor fenomene ale naturii cu onomatopee lungi-scurte, cântate tare-încet, repede-lent (exemplu : „Jocul animalelor” - imitarea unor animale; sonorități și acțiuni specifice, jocul „Ploaia și vântul”, jocul silabelor muzicale - ma, me, mi, mo, mu, jocul „Cântă ca mine!” etc.)</i> - <i>emiterea unor onomatopee cu rol de exerciții de dicție și de sincronizare; numărători</i> - <i>„Mergi cum îți spun!” - joc de mișcare cu deplasare: tare-încet, repede-lent</i>	2.3. Reprezentarea unor calități ale sunetelor prin semne convenționale - <i>joc pentru diferențierea în cântecele simple a duratelor și a înălțimilor sunetelor muzicale (jetoane – ca simboluri convenționale de structurare a melodiilor simple)</i>

3. Exprimarea unor idei, sentimente și experiențe prin intermediul muzicii și mișcării, individual sau în grup

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
---------------------------	----------------	---------------------

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare - exersarea mișcării spontane pe cântec - Exemplu: „Fluturaș, fluturaș” (din folclorul copiilor), însoțit de imitarea zborului; „Huța, huța” (din folclorul copiilor), cu balansul brațelor, „Căldărușă plină”, „Umblă ursul”, „Ariciul” (din folclorul copiilor) - desenarea unor imagini sugerate de textele cântecelor - audierea unor creații muzicale care declanșează mișcarea liberă, spontană - Exemplu: J.Haydn - Simfonia „Ceasornicul” Partea a II-a (fragment incipient), Partea a IV-a (fragment) - organizarea unor jocuri inspirate de muzica audiată - Exemple de audiții: W.A.Mozart – „Mica serenadă”, Partea I; George Enescu - „Impresii din copilărie” (fragment) 3.2. Executarea unui dans cu mișcare repetată, pe un cântec simplu, din folclorul copiilor - jocuri pe cântece cu caracter de dans, prin asocierea cu o mișcare simplă (pași, ridicări pe vârfuri etc.) 3.3. Descoperirea și selectarea unor sonorități din	3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare, în funcție de conținutul și caracterul muzicii - jocuri inspirate de cântece: joc liber „Barza și broaștele”, inspirat de personajele cântecului „Brotăceii și broscoiul”, de L.Comes, joc inspirat de scenariul acțiunii desprinse din cântece - desenarea unor imagini sugerate de textul diferitelor strofe ale unui cântec (de exemplu, cântecul „Iepurașul Țup”, de Gh. Ciorănescu) - jocul perechilor – joc cu personaje care se mișcă în perechi pe muzica audiată (exemplu: J.Strauss – „Marșul persan”) - mișcare liberă pe muzică de facturi diferite (de exemplu: W.A.Mozart – „Flautul fermecat” (uvertura), „Rondo à la Turc”) 3.2. Executarea unui dans cu mișcare repetată, pe un cântec simplu sau pe audiție - dans cu pași egali pe cântec - dans liber pe muzică populară din zonă 3.3. Confecționarea de jucării muzicale din	3.1. Manifestarea adecvată pe muzică, sugerată de anumite elemente de limbaj muzical - organizarea unui joc de mișcare, utilizând onomatopeele din cântecele învățate, sugestive pentru anumite elemente de limbaj muzical (intensitate, durată, înălțime) - stabilirea unor mișcări speciale pentru fiecare cântec; recunoașterea cântecelor după mișcarea caracteristică - marșul – pas egal pe muzică - joc pe audiție: mișcarea diferențiată, la alegerea copiilor, funcție de nuanță sau tempo - desenarea unui personaj din cântec – Exemplu: cântecul „Leneșul”, de Al.Hrisanide, cântecul „Azi Grivei e mânios”, de L.Comes 3.2. Executarea unui dans (joc) pe muzică, inițiat și organizat în colectiv - desfășurarea unui dans popular liber pe cântecul „Hora” (din folclorul copiilor), valorificând elementele de mișcare deja asimilate - dans popular pe un cântec de joc din zonă - dans liber, cu obiect portabil - joc pe audiție: sincronizarea mișcărilor în perechi, pe o muzică audiată - desfășurarea unui joc cu personaje pe muzica audiată sau pe cântec 3.3. Confecționarea de jucării muzicale din materiale naturale

Clasa pregătitoare	Clasa I	Clasa a II-a
mediul înconjurător, pentru acompanierea cântecelor - <i>acompanierea liberă a cântecelor, cu sonorități emise de obiecte din clasă (creioane, bețișoare, masă, podea, dulap etc.)</i> 3.4. Improvizarea unei combinații ritmice asemănătoare celor din folclorul copiilor și asocierea acestora cu mișcări adecvate - <i>crearea spontană a unor combinații ritmice de silabe onomatopeice, însoțite de mișcare</i> - <i>asocierea unor mișcări ritmice sau sunete în relație cu povești, poezii, cântece</i> - <i>discuții despre propriile creații, analiza și aprecierea lor</i>	materiale și obiecte refolosibile - <i>utilizarea unor materiale și obiecte refolosibile pentru confecționarea unor jucării muzicale simple (cutii/sticle cu pietricele, nisip sau nasturi; linguri de lemn decorate de copii etc.)</i> - <i>acompanierea cântecelor cu jucării muzicale de tipul: linguri de lemn decorate în prealabil de către copii, pahare de sticlă și plastic cu diferite tipuri de boabe, cutii din lemn/ plastic/ metal cu boabe/ pietricele</i> 3.4. Crearea unor linii melodice simple sau combinații ritmice și asocierea acestora cu mișcări adecvate - <i>crearea spontană a unei linii melodice simple sau a unor combinații ritmice de silabe onomatopeice, însoțite de mișcare</i> - <i>gruparea unor mișcări sau sunete astfel încât să genereze un dans liber pe linii melodice proprii, simple</i> - <i>asocierea unor mișcări ritmice sau sunete în relație cu povești, poezii, cântece</i> - <i>discuții despre propriile creații, analiza și aprecierea lor</i>	- <i>utilizarea unor materiale naturale pentru confecționarea de jucării muzicale simple (exemplu: șiragul de nuci, castanieta)</i> - <i>alegerea cântecelor potrivite pentru acompaniamentul cu aceste jucării</i> - <i>acompanierea cântecelor cu jucăriile muzicale confecționate de copii</i> 3.4. Crearea unor linii melodice simple și a unor combinații ritmice, asociate cu mișcări adecvate - <i>selectarea și organizarea unor sunete pentru crearea unei idei muzicale proprii;</i> - <i>gruparea unor mișcări sau sunete astfel încât să genereze un dans liber pe linii melodice proprii, simple</i> - <i>discuții despre propriile creații, analiza și aprecierea lor</i>

CONȚINUTURI

Domenii	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Cântare vocală	Cântarea vocală în grup și individual Poziția, emisia naturală, tonul, semnalul de început, dicția, sincronizarea	Cântarea vocală în grup și individual Poziția, emisia naturală, tonul, semnalul de început, dicția, sincronizarea	Cântarea vocală în colectiv, în grupuri mici și individual Poziția, emisia naturală, tonul, semnalul de început, dicția, sincronizarea
Cântare instrumentală	Percuția corporală (bătăi din palme, cu degetul pe bancă etc.) Jucării muzicale improvizate Mânuierea jucăriilor muzicale (tobe, lemne) Cântarea cu acompaniament Acompaniament instrumental realizat de cadrul didactic Acompaniament de jucării muzicale realizat de copii	Percuția corporală (bătăi din palme, cu degetul în bancă, cu palmele pe genunchi) Jucării muzicale din materiale și obiecte refolosibile Cântarea cu acompaniament Acompaniament instrumental realizat de cadrul didactic Acompaniament de jucării muzicale realizat de copii (trianglu, maracas, clopoțel, tamburină)	Percuția corporală diversă Jucării muzicale din materiale naturale Orchestra de jucării Cântarea cu acompaniament Acompaniament instrumental realizat de cadrul didactic Acompaniament de jucării muzicale realizat de copii
Elemente de limbaj muzical	Timbrul Sunete din mediul înconjurător Sunete vocale (vorbite sau cântate) Sunete muzicale instrumentale Ritmul Sunete lungi/scurte Melodia Genuri muzicale: folclorul copiilor; colinde Interpretarea Nuanțe - Tare/ încet/ mediu Cântec vesel/trist	Timbrul Sunete din mediul înconjurător Sunete muzicale vocale Sunete muzicale instrumentale Ritmul Sunete lungi/scurte Tempo-ul în audii? Improvizația spontană colectivă Melodia Sunete înalte/joase Genuri muzicale: folclorul copiilor; colinde Interpretarea Nuanțe - Tare, încet, mediu Cântec vesel/ trist Procedee armonico-polifonice (solist-cor, grupe alternative)	Timbrul Sunete din mediul înconjurător Sunete muzicale vocale Sunete muzicale instrumentale (toba, pianul, vioara) Ritmul Sunet lung/scurt Marcarea structurilor ritmice Audiția interioară Improvizația ritmică spontană Melodia Sunete înalte/joase Mersul melodiei Legătura dintre text și melodie (strofa și refrenul) Genuri muzicale: folclorul copiilor; colinde Interpretarea Nuanțe – Tare, încet, mediu Cântec vesel/ trist Procedee armonico-polifonice (solist-cor, lanț, dialog, grupe alternative)

Mișcare pe muzică	Mișcări libere pe muzică Mișcări sugerate de textul cântecului	Mișcări libere Mișcări sugerate de text Mișcări sugerate de ritm Dansul	Dirijatul intuitiv Mișcări sugerate de text Pasul cadențat/ Marșul Mișcări sugerate de ritm Dansul
--------------------------	---	--	--

Sugestii pentru repertoriul de cântece și pentru audiții*

	CP	CLASA I	CLASA a II-a
Repertoriu de cântece	Si la kale bal Gelem, gelem Duj, duj, duj Amari si amari Nane coxa And-o vurdon Hej, rromalen Lenorrie, lenorri Mar, kadja Geli i chaj	Gelem, gelem Sa o rroma Aven, rromalen Loli phabaj Arakhlem la p-i ulica Chude phabaj anθ- e cik <i>Kolinde: K-o Betleemo tele, Ades Biandilo o Xristos, Thaj so šukar nevipen, E ivesqe luludă, O phuro parne balența și altele, în funcție de nivelul elevilor.</i> O gonorro duje lovența, i vèrsia palal i Elena Nuică I buzni thaj le trin buznorre, i vèrsia palal i Elena Nuică <i>Amboldine thaj adaptisarde gilă: Putar e kana mišto, O barrutno podo și altele, în funcție de nivelul elevilor</i>	Gelem, gelem Kothe tele Aven, rromalen Biboldikani gili Loli phabaj Arakhlem la p-i ulica Chude phabaj anθ- e cik <i>Kolinde: K-o Betleemo tele, Ades Biandilo o Xristos, Thaj so šukar nevipen, E ivesqe luludă, O phuro parne balența și altele, în funcție de nivelul elevilor.</i> O gonorro duje lovența, i vèrsia palal i Elena Nuică I buzni thaj le trin buznorre, i vèrsia palal i Elena Nuică <i>Amboldine thaj adaptisarde gilă: Putar e kana mišto, O barrutno podo și altele, în funcție de nivelul elevilor</i>
Audiții	Jocuri tradiționale rrome specifice zonei sau neamului de rromi Jocuri populare din zonă A. Vivaldi: <i>Anotimpurile</i> Leopold Mozart: <i>Simfonia jucăriilor</i> W. A. Mozart: <i>Mica serenadă</i> J. Haydn: <i>Simfonia "Ceasornicul"</i> R. Schumann: <i>Scene pentru copii (pian)</i>	Jocuri tradiționale rrome specifice zonei sau neamului de rromi Cântece și jocuri populare din zonă Cântece pentru copii George Enescu: <i>Rapsodia I</i> W.A.Mozart: <i>Mica serenadă – Allegro, Flautul fermecat – Uvertura, Rondo à la Turc</i> P.I.Ceaikovski: <i>Lacul lebedelor – Vals, Scenă</i>	Jocuri tradiționale rrome specifice zonei sau neamului de rromi Cântece și jocuri populare din zonă Ion Chirescu: <i>Mama</i> D.D.Stancu: <i>Ciobănașul</i> G.Enescu: <i>Impresii din copilărie</i> W.A.Mozart: <i>Contradans, Mica serenadă – Rondo</i>

	F. Mendelssohn – Bartholdy: <i>Uvertura la Visul unei nopți de vară</i> G. Enescu: <i>Suita Impresii din copilărie</i>	R.Korsakov: <i>Zborul cărăbușului</i> J.Strauss: <i>Marșul persan</i>	L.van Beethoven: <i>Concertul pentru vioară în Re major – Rondo</i> R.Schumann: <i>Cavalerul căluțului de lemn</i> J.Strauss: <i>Radetzky Marsch</i> A.Dvořak: <i>Dans slovac, nr.8</i> A.Vivaldi: <i>Anotimpurile - Primăvara</i>
--	---	--	--

* Sugestii de materiale suport:

- *Colecția de cântece scrise* Cele mai iubite cântece rromne [Selecția, redactarea în limba rromani, traduceri, Note și Cuvânt înainte: prof. univ. dr. Gheorghe Sarău. Notății și adaptări muzicale: prof. Aurică Mustățea și prof. Daniela T. Grigore, de la Liceul de muzică "Dinu Lipatti" din București. Ilustrații: Loredana Dan], Brașov: Editura "Orientul Latin", 2000, 186 p. [finanțator: C.R.C.R. Cluj Napoca].
- Colecția audio *Cele mai iubite cantece rromne*. Versiunea electronică aparține Organizației Parudimos din Timisoara, iar versiunea de editare aparține lui Gheorghe Sarău. Aranjament muzical: Formația: "Purane gilia" ("Cântece vechi") din Timișoara, compusă din: Bobi Barbu - chitara, Milos Frigli - clape, Sandu Diculov – vioară. Textul rrom: Gheorghe Sarău. Solist vocal: Gheorghe Sarău.
- *Culegere de texte în limba rromani*. Manual pentru anii II - IV de studiu. *Tekstonqo lil anθ-i rromani čhib*, [autor: Gheorghe Sarău], București: Editura Didactică și Pedagogică, 2000, 188 p. [Ediția a III-a; ediții anterioare: 1995, 1999]. Finanțator: MEC.
- *Paramisă haj gilă rromane. Povești și cântece rromne*, [autor: C. S. Nicolăescu – Plopșor], București: Editura Kriterion, [Colecția "Biblioteca rromă", ex. nr.1], 1997, 116 p. [Ediție îngrijită, Note asupra ediției, Vocabular (rrom-român și român- rrom) realizate de: prof. Gheorghe Sarău cu studenții Adina Potochin și Edy Săvescu. Postfață: prof. univ. dr. Octav Păun]. Finanțator: FSD București.
- *Limba și literatura rromani. Manual pentru clasa a III-a*. I rromani čhib thaj i literatūra vaš i trinto klăsa, Gheorghe Sarău 2005, București: Editura Sigma, 104 p. (Colinde traduse în limba rromani de profesorul rrom Mantu Stoica; paginile 47-49).

SUGESTII METODOLOGICE

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul acestei discipline integrate.

Copilul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. Cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între discipline, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Programa școlară se adresează profesorilor. Proiectarea demersului didactic începe cu lectura personalizată a programei școlare, lectură realizată pe orizontală, în succesiunea următoare: competențe generale, competențe specifice, activități de învățare, conținuturi. Demersul permite să se răspundă succesiv la următoarele întrebări:

- În ce scop voi face? (identificarea competențelor)
- Cum voi face? (determinarea activităților de învățare)
- Ce conținuturi voi folosi? (selectarea conținuturilor)
- Cu ce voi face? (analiza resurselor)
- Cât s-a realizat? (stabilirea instrumentelor de evaluare)

Strategii didactice

Această etapă de școlaritate reprezintă un moment important pentru stimularea flexibilității gândirii, precum și a creativității elevului. În acest sens, cadrul didactic va insista pe trezirea interesului copilului pentru această disciplină și pe dezvoltarea încrederii în sine. Astfel, jocul didactic va predomina, asigurând contextul pentru participarea activă, individuală și în grup, care să permită exprimarea liberă a propriilor idei și sentimente. De asemenea, accentul se va pune pe spontaneitatea și creativitatea ideilor/ mesajelor / manifestărilor copilului.

Cântarea vocală, cântarea instrumentală (cu jucării muzicale) și audiția muzicală sunt mijloacele esențiale de realizare a educației muzicale, fiecare dintre acestea fiind însoțită de mișcare.

Mișcarea pe muzică, la această vârstă, înseamnă:

- bătaia din palme, pe genunchi, pe piept etc.;

- pași egali, pe loc sau în deplasare;
- pași simpli de dans;
- ridicare ritmică pe vârfuri;
- mișcări ale brațelor, ale trunchiului;
- mișcări sugerate de textul cântecului (acțiuni, personaje);
- mânăuirea jucăriilor muzicale;
- dirijat intuitiv.

Cântecul ocupă locul cel mai important în educația muzicală a copiilor, cu condiția ca ambitusul, linia melodică, structura ritmică, conținutul de idei și îmbinarea textului cu melodia să respecte capacitatea vocală și particularitățile de vârstă ale copiilor.

Propunerea programei de realizare a educației muzicale prin joc înseamnă asocierea mișcării, ca mijloc interpretativ specific copiilor, atât cu cântecul, cât și cu audiția. Această modalitate de lucru dă copilului bucuria unor manifestări spontane și originale pe muzică, acte menite să-i trezească în final interesul și atracția pentru muzică, încrederea în capacitatea sa de a opera cu muzica. O altă cerință desprinsă din programă este aceea a utilizării în forme variate a jucăriilor muzicale, ceea ce reprezintă o contribuție la firescul, exuberanța, creativitatea și spontaneitatea copiilor în manifestarea lor muzicală.

Înșușirea intuitivă a cântecului reprezintă o preluare *prin imitație* ca un tot unitar (text-melodie) a acestuia, respectând traseul de la colectiv spre individual și înapoi la colectiv, asigurând mereu percepția întregului. În reluările repetate ale cântecului (în vederea însușirii lui) este bine să se aducă mereu procedee noi, atractive pentru copii, care să transforme acest proces mecanic într-unul viu și eficient.

Competențele prevăzute de programă conduc demersul didactic de la receptare spre redare și apoi spre dezvoltarea creativității, atât în ceea ce privește repertoriul de cântece, cât și elementele de limbaj muzical. Modalitățile de lucru propuse sunt menite să dezvolte abilitățile creative ale copiilor, abilități care să poată fi transferate într-o varietate de contexte educative.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și învățării. Se recomandă cu prioritate abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare. În acest context, sunt adecvate metode precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal, autoevaluarea, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată, comunicată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil.